

Iwona Hintz

Kronika Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Gdańsku z siedzibą w Sopocie za rok 2019

Rok Pański 2019 przeżywany był w Kościele Ewangelicko-Augsburskim w Rzeczypospolitej Polskiej jako Rok Troski o Stworzenie. Był to szczególny czas teologicznej refleksji, medytacji nad naszym stosunkiem do świata zwierząt i roślin, a szerzej do całego Stworzenia. Jako ludzie wierzący podkreślamy, że jesteśmy częścią Bożego Stworzenia, której została powierzona szczególna troska o inne istoty. W skali globalnej, miniony rok był czasem rozpoznania przez wielu ludzi na świecie, jak bardzo my, ludzie, jesteśmy odpowiedzialni za degradację środowiska naturalnego, a w sposób szczególny za kryzys klimatyczny. Szwedzka aktywistka klimatyczna, szesnastoletnia Greta Thunberg, została ogłoszona przez wpływowy magazyn „Time” jako człowiek roku 2019. Ten wybór ma również wymiar symboliczny i powinien uświadomić nam, jak bardzo nosimy na sobie ciężar odpowiedzialności za sytuację klimatyczną na planecie Ziemia.

Nasze działania w skali mikro w długofalowym procesie powinny – miejmy przynajmniej taką nadzieję – przynieść zmiany w skali makro i zapobiec przepowiadanej katastrofie klimatycznej. Choć nasza parafia daleka jest jeszcze od realizacji idei „zero waste” czy „zero waste lifestyle”, jak też nie pozostawiamy po sobie zerowego śladu węglowego, to już od kilku lat robimy wiele, by zbliżyć się do tych paradygmatów. Nie jest to łatwe, ale wierzymy, że krok po kroku w naszej mikro skali możemy także na tym polu składać odpowiednie świadectwo. Nasza trójmiejska społeczność ewangelicka kierowała się ideami ekologicznymi w swoich działaniach na przestrzeni ostatnich dwunastu miesięcy. Jesteśmy świadomi, że powinno się uczynić więcej, ważne jest jednak, by nie popadać w zwątpienie i ideologię, która głosi, iż od nas „maluczkich” i tak nic nie zależy.

Biblijne hasło roku 2019, które miało kierować naszymi myślami i działaniami, zostało zaczerpnięte z ulubionej księgi Starego Testamentu naszego reformatora, ks. dra Marcina Lutra, czyli z Księgi Psalmów: „Szukaj pokoju i dąż do niego” (Ps 34,15; tłumaczenie Biblii Ekumenicznej). W minionym roku te myśli o pokoju odnosiliśmy nie tylko do ludzi, ale do całego Bożego Stworzenia. Coraz częściej w pracy parafialnej towarzyszyła nam Biblia w tłumaczeniu ekumenicznym. To na wskroś nowoczesne językowo tłumaczenie Pisma Świętego zostało wydane w całości przed dwoma laty przez Towarzystwo Biblijne w Polsce i zdobywa sobie coraz większe uznanie nie tylko w środowisku ewangelickim.

Tradycyjnie, Nowy Rok Pański 2019 rozpoczęliśmy nabożeństwem Słowa Bożego w sopockim kościele Zbawiciela w noworoczne popołudnie. Dla naszej ewangelickiej tożsamości to właśnie nabożeństwa stanowią punkt odniesienia całości naszej kościelnej aktywności. Nabożeństwa niedzielne oraz świąteczne w kościele Zbawiciela odbywają się regularnie przez cały rok o stałej porze, o godz. 9.30 i zawsze mają charakter spowiednio-komunijny. Podczas nabożeństw równoległe mają miejsce zajęcia Szkołki Niedzielnej dla dzieci.

Po nabożeństwie, osoby zgromadzone w kościele, chętnie korzystają z możliwości spotkania się i rozmów w Sali Debory, na emporze kościoła. W każdą niedzielę działa nadto punkt kancelaryjny prowadzony przez pastora Iwonę Hintz, gdzie można dopełnić czynności administracyjnych, jak też nabyć lub odebrać w ramach prenumeraty dwutygodnik „Zwiastun Ewangelicki”. Punkt z wydawnictwami religijnymi, od lat prowadzony przez p. Dorotę Mielczarek, oferuje literaturę religijną, pocztówki, nagrania muzyczne, a w okresie adwentowym – świece „Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom” oraz opłatki. Na środkowej emporze kościoła Zbawiciela działa Biblioteka Parafialna „Etos” prowadzona przez p. Marię Drapelę, gdzie można wypożyczyć książki oraz czasopisma ewangelickie i ekumeniczne, a także z obszaru szeroko rozumianej humanistyki. Biblioteka organizuje kilka razy w roku tematyczne wystawy.

Nasza parafia posiada od lat swój specyficzny rytm. Obok nabożeństw organizowany jest szereg różnego rodzaju spotkań dedykowanych dla różnych grup wiekowych i zainteresowań. Na terenie plebanii w Sopocie, przy ul. Tadeusza Kościuszki 51, mają miejsce różne formy aktywności parafialnej. Są to studia biblijne, zwane też godzinami biblijnymi. We wtorki mają miejsce spo-

tkania dla osób zainteresowanych ewangelicyzmem. Wiele osób szuka odpowiedzi na różnorakie pytania religijne, zwłaszcza dotyczące ewangelickiej tożsamości wyznaniowej. Wtorkowe spotkania porządkują pewne sprawy i mogą przygotowywać konfesyjnie osoby przygotowujące się do wstąpienia do Kościoła ewangelickiego.

Ważnym elementem pracy diakonijnej są zebrania Koła Pań Seniorek. Parafialna Komisja Diakonijna, której przewodniczy p. Artur Pawłowski, a funkcję sekretarza i skarbnika Komisji pełni p. Iwona Hintz, koordynuje ten wymiar aktywności Parafii. Komisja Diakonijna prowadzi rozmaite formy działań pomocowych, w tym fundusz lekowy. Stara się dotrzeć do osób najbardziej potrzebujących. Ważną formą działalności Komisji Diakonijnej są odwiedziny domowe. Istotną rolę spełniają również wizyty duszpasterskie u osób mieszkających w domach opieki, przebywających czasowo w szpitalach czy hospicjach. Szczególna intensyfikacja tej formy pracy duszpasterskiej ma miejsce przed świętami Bożego Narodzenia i w okresie pasyjnym. Parafia ponadto wspiera finansowo osoby będące w trudnej sytuacji życiowej. Taka szeroka forma pracy charytatywnej możliwa jest także dzięki wsparciu i pomocy naszej parafii partnerskiej w Hamburgu Winterhude-Uhlenhorst.

W każdą środę odbywają się próby chóru parafialnego „Gloria Dei”. Od kilku lat funkcję dyrygenta pełni p. Stanisław Ładziak, absolwent studiów muzycznych w Bydgoszczy, obecnie doktorant. Na terenie plebanii organizowane są również wykłady popularnonaukowe, przygotowywane wspólnie przez Parafię oraz Polskie Towarzystwo Ewangelickie Oddział w Gdańsku, którego prezesem jest p. Piotr Dolny.

Przy Parafii działa Międzyszkolny Punkt Katechetyczny, w ramach którego odbywają się cotygodniowe lekcje religii w kilku grupach wiekowych oraz spotkania młodzieży szkół średnich. Zmiany w systemie oświaty w niewielkim stopniu wpłynęły na prace katechetyczne w parafii. Funkcję katechety i nauczyciela lekcji religii pełni wikariusz, ks. Marcin Rayss. Zajęcia z konfirmandami prowadzone są przez proboszcza parafii. W każdą niedzielę odbywają się podczas nabożeństwa Szkółki Niedzielne dla najmłodszych członków naszej parafii. Także w 2019 roku dzieci i młodzież z naszej parafii wzięły udział w konkursie biblijnym „Sola scriptura”, a Joanna Mielczarek z grupy konfirmacyjnej dotarła do 3. etapu, uzyskując tytuł finalisty Konkursu.

W zależności od potrzeb, zwykle raz na dwa miesiące, czasami co miesiąc, zbiera się Rada Parafialna, by omawiać bieżące sprawy administracyjne i gospodarcze Parafii. Pracę Rady Parafialnej kontroluje Komisja Rewizyjna, która

przedkłada na Zgromadzeniu Parafialnym wnioski o udzielenie absolutorium Radzie Parafialnej. Począwszy od roku 2019 Rada Parafialna działa w nowym składzie. Funkcję kuratora pełni dalej p. Władysław Jamborowicz, skarbnikiem Rady jest Dorota Mielczarek, a sekretarzem Piotr Piecha. Rada liczy w sumie 9 osób, jedna osoba reprezentuje filiał w Tczewie.

Poniżej prezentujemy wydarzenia, które miały miejsce w roku 2019 w porządku chronologicznym.

Nowy Rok rozpoczął się spokojnie, ale już 14 stycznia, jako mieszkańcy Trójmiasta, przeżyliśmy bolesny wstrząs. Tego dnia, w tragicznych okolicznościach, zginął Prezydent Miasta Gdańska, śp. Paweł Adamowicz. Społeczność luteran trójmiejskiej parafii Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP z całą stanowczością potępiła ten brutalny mord dokonany na Prezydencie Gdańska i wyraziła sprzeciw wobec wszelkich form agresji oraz przemocy. Ta niewyobrażalna tragedia dotknęła i pogrążyła w smutku nas wszystkich. Jako ewangelicy Trójmiasta złożyliśmy wyrazy współczucia dla rodziny Pana Prezydenta, współpracowników, przyjaciół i wszystkich pozostających w żałobie. Bp Marcin Hintz złożył specjalne oświadczenie w tej sprawie na portalu Facebook: *„Prezydent Gdańska śp. Paweł Adamowicz został nam bestialsko zabrany. Społeczność ewangelicka Gdańska i Pomorza w głębokim żalu i smutku łączy się w bólu wraz z boleśnie doświadczoną Rodziną i wszystkimi osieroconymi mieszkańcami Miasta Wolności i Solidarności. Prosimy Boga o pokój. Zapewniam o modlitwie i proszę o modlitwę o pokój”*, podpisano: bp Marcin Hintz.

14 stycznia 2019 roku w Bazylice Mariackiej w Gdańsku o godz. 17.00 odbyło się ekumeniczne nabożeństwo z przedstawicielami różnych religii i wyznań chrześcijańskich w intencji zamordowanego Prezydenta Gdańska śp. Pawła Adamowicza. W nabożeństwie brali udział jego bliscy, przyjaciele, współpracownicy i mieszkańcy Gdańska. Kościół Ewangelicko-Augsburski, trójmiejską parafię oraz diecezję pomorsko-wielkopolską, reprezentowali ks. bp Marcin Hintz oraz ks. Marcin Rayss. Duchowni podczas nabożeństwa modlili się dziękując Bogu za życie i służbę Prezydenta, prosząc jednocześnie o pokój i błogosławieństwo dla naszego miasta w tych tragicznych chwilach. Uczestnicy nabożeństwa łączyli się także w bólu i modlitwie z najbliższymi – rodziną śp. Pawła Adamowicza. Po nabożeństwie duchowni udali się na ul. Długi Targ, gdzie przed Dworem Artusa, wokół fontanny Neptuna, zorganizowano wiec ku pamięci i w hołdzie tragicznie zmarłemu Prezydentowi Gdańska.

Tego samego wieczoru w kościele św. Jerzego w Sopocie odbyła się msza w intencji śp. Pawła Adamowicza, w której uczestniczył ks. bp Marcin Hintz oraz prezydent Sopotu Jacek Karnowski. Bp Hintz był również gościem wydania specjalnego programu na antenie Polsat News, który poświęcony był pamięci prezydenta Adamowicza. Biskup diecezji pomorsko-wielkopolskiej podzielił się osobistymi wspomnieniami współpracy z Prezydentem Gdańska.



Wiec Przeciwno Nienawiści i Przemocy, poświęcony pamięci Pawła Adamowicza. Fot. Grzegorz Mehring / gdansk.pl

Uroczystości pogrzebowe tragicznie zmarłego prezydenta Gdańska śp. Pawła Adamowicz rozpoczęły się w piątek 18 stycznia od przejścia konduktu żałobnego z Europejskiego Centrum Solidarności do Bazyliki Mariackiej. Wcześniej, od czwartkowego popołudnia, trumna zmarłego była wystawiona w ECS dla wszystkich, którzy chcieli oddać hołd prezydentowi i pożegnać się z wieloletnim gospodarzem Miasta Solidarności i Wolności osobiście.

W piątek o godz. 17.00 kondukt wyruszył spod ECS i przeszedł ulicami w pobliżu miejsc, z którymi śp. Paweł Adamowicz był szczególnie związany. Przejście to nazwano ostatnim spacerem Prezydenta po Gdańsku. Uczestniczyło w nim tysiące gdańszczan, w tym także luteran – członków trójmiejskiej parafii, rodzina i przyjaciele, a także duchowni różnych Kościołów i religii. Trójmiejską parafię reprezentował ks. bp Marcin Hintz, który wziął również

udział w mszy żałobnej zaplanowanej na piątkowy wieczór w Bazylice Mariackiej. Po mszy w plebanii miejscowej parafii odbyło się spotkanie z rodziną śp. Pawła Adamowicza, w którym bp Hintz także uczestniczył.



Pogrzeb prezydenta Gdańska, śp. Pawła Adamowicza. Fot. Grzegorz Mehring / gdnask.pl

Pogrzeb prezydenta Gdańska odbył się następnego dnia, w sobotę 19 stycznia w Bazylice Mariackiej, gdzie złożono też prochy zmarłego. Uroczystości miały częściowo charakter państwowy. Oprócz rodziny, przyjaciół i współpracowników śp. Pawła Adamowicza, uczestniczyli w nich przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, świata polityki, kultury, nauki i mediów. Byli obecni m.in. prezydent Rzeczypospolitej – Andrzej Duda, premier polskiego rządu – Mateusz Morawiecki, przewodniczący Rady Europejskiej – Donald Tusk oraz byli prezydenci i premierzy RP. Kościół ewangelicki reprezentował bp Marcin Hintz wraz z Małżonką oraz ks. Marcin Rayss. Za pośrednictwem telebimów w pogrzebie uczestniczyło także kilkadziesiąt tysięcy osób, które zgromadziły się wokół Bazyliki Mariackiej, w tym wielu naszych parafian. Słowa modlitwy wygłoszone przez bp. Marcina Hintza:

Miłosierny Boże, dziękując Ci za życie i służbę naszego Brata w Chrystusie, prezydenta Gdańska, męża i ojca, syna, śp. Pawła Adamowicza, przychodzimy do Ciebie w swym cierpieniu i niezrozumieniu ogromu tragedii, której doświadczyliśmy. Jesteśmy pogrążeni w smutku i żalu, tak nagłym Jego odejściem w dramatycznych okolicznościach,

które nie mieszczą nam się w głowie, i u Ciebie Boże szukamy pociechy i usmierzającej nawet największe cierpienie Twojej zbawiennej łaski.

Łącząc się w solidarność bólu, zwracam się do Ciebie, Panie, w nadziei, że Ty, który zwyciężyłeś śmierć i obdarowałeś nas zmartwychwstaniem i życiem wiecznym, będziesz miał nas wszystkich, bez względu na wszelkie istniejące różnice, w swojej ojcowskiej opiece. Prosimy, obdarz pokojem i błogosławieństwem nasze miasta i wioski, naszą ojczyznę i wszystkich jej mieszkańców, chroni od wszelkiej nienawiści, przemocy i agresji, ucz nas jak mamy zło zwyciężać dobrem, a przede wszystkim wspieraj i pokrzepiaj zasmuconą, i głęboko zranioną rodzinę śp. Pawła Adamowicza.

O to Cię prosimy, wysłuchaj nas w Duchu Świętym, Pocieszycielu naszym. Amen.

W niedzielę 20 stycznia, dzień po pogrzebie Prezydenta Gdańska, śp. Pawła Adamowicza, po nabożeństwie w kościele Zbawiciela w Sopocie miało miejsce otwarcie wystawy zatytułowanej *Etos Gdańska. Dziedzictwo i współczesność*. Wystawa została przygotowana spontanicznie i z potrzeby serca, a jej autorką była p. Maria Drapella – kurator biblioteki Etos.

W głównej mierze wystawa ta poświęcona była tragicznie zmarłemu Prezydentowi Gdańska oraz jego relacji z trójmiejską parafią. Śp. Paweł Adamowicz był człowiekiem otwartym, wspierającym ekumenię, walczącym o tolerancję i jedność w różnorodności. To z jego inicjatywy odbywały się wspólne modlitwy ekumeniczne 1 listopada na Cmentarzu Nieistniejących Cmentarzy w Gdańsku, który to cmentarz symbolicznie poświęcony jest wszystkim gdańszczanom, którzy przez wieki tworzyli to miasto, a których groby już często zostały zniszczone i zapomniane.

W 2017 roku, kiedy obchodziliśmy 500 lat Reformacji, Prezydent Adamowicz osobiście wspierał i angażował się w obchody zaplanowane w Gdańsku i na Pomorzu. Wystawa m.in. przypominała te wydarzenia i okazje do wspólnych spotkań z Gospodarzem Miasta Wolności i Solidarności. Na wystawie można było zobaczyć książkę autorstwa śp. Pawła Adamowicza wraz z dedykacją dla czytelników biblioteki Etos oraz zapoznać się z biografią Prezydenta i jego działalnością w opozycji w latach młodości oraz drogą do władz samorządowych. Przy tej okazji przypomniani zostali również znani ewangelicy – Gdańszczanie.

„Dąż do sprawiedliwości” – pod tym hasłem, wyjętym z Księgi Powtórzonego Prawa, przebiegał tegoroczny Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan 2019. Tym razem materiały do ekumenicznych modlitw przygotowali

chrześcijanie z Indonezji. Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan odbywa się co roku między 18 a 25 stycznia. To czas, gdy chrześcijanie różnych wyznań spotykają się na całym świecie na ekumenicznych nabożeństwach, modlitwach, konferencjach, koncertach i innych spotkaniach, które mają na celu wzajemne zbliżenie i budowanie duchowej jedności w pojednanej różnorodności.

23 stycznia nasza parafia była gospodarzem nabożeństwa podsumowującego Tydzień Modlitw o Jedność chrześcijan w Trójmieście. Nabożeństwo odbyło się w sopockim kościele Zbawiciela. We wspólnej modlitwie w intencji jedności wzięli m.in. udział: ks. bp dr Wiesław Szlachetka – biskup pomocniczy Archidiecezji Gdańskiej KRK, ks. Dariusz Józwiak z Kościoła prawosławnego wraz z wikariuszem ks. Łukaszem Ławreszukiem, ks. dr Rafał Michalak z Kościoła polskokatolickiego, ks. Sebastian Niedźwiedziński z Kościoła ewangelicko-metodystycznego, ks. Dariusz Ławik – referent ds. ekumenizmu Archidiecezji Gdańskiej KRK oraz Siostry Brygidki wraz z s. Karin. Gospodarzem nabożeństwa byli: ks. bp Marcin Hintz oraz ks. Marcin Rayss, którzy poprowadzili liturgię.

Oprawę muzyczną nabożeństwa zapewnił parafialny chór „Gloria Dei” pod dyr. Stanisława Ładziaka, który wykonał cztery utwory. Na organach grała p. Hanna Roesler. Słowem Bożym podzielił się biskup Wiesław Szlachetka, który, nawiązując do tegorocznej tematyki TMOJCh, mówił o naszej odpowiedzialności za stworzenie i świat, w którym żyjemy, o sprawiedliwym podziale dóbr, którymi obdarza nas łaskawy Bóg, a przede wszystkim bp Szlachetka poruszył problem marnowania jedzenia, uwrażliwiając słuchaczy na kwestię gospodarowania żywnością.

Po kazaniu Przewodniczący Polskiej Rady Ekumenicznej Oddział Gdańsk, ks. bp Marcin Hintz, podziękował wszystkim duchownym za organizację ekumenicznych nabożeństw i czynny udział w tegorocznych modlitwach o jedność chrześcijan. W tym roku nabożeństwo w sopockim kościele Zbawiciela miało szczególną oprawę, gdyż w ekumenicznym gronie wspominaliśmy zamordowanego prezydenta Gdańska, śp. Pawła Adamowicza. Bp Hintz podkreślił jego szczególną relacją z trójmiejskimi luteranami i osobiste zaangażowanie na rzecz równości, solidarności i tolerancji. Przewodniczący Oddziału Gdańskiego PRE przypomniał również, że prezydent Adamowicz wspierał ruch ekumeniczny, biorąc w nim aktywny udział. Po modlitwie dziękczynnej za życie i służbę śp. Pawła Adamowicza, którą poprowadził bp Hintz, zebrani zaśpiewali w tej intencji pieśń „Za rękę weź mnie, Panie”.

Na zakończenie nabożeństwa przedstawiciele poszczególnych Kościołów zmówili modlitwy w intencji jedności, a bezpośrednio po nabożeństwie uczestnicy udali się do biblioteki „Etos”, by zobaczyć wystawę *Etos Gdańska. Dziedzictwo i współczesność*.

W niedzielę 27 stycznia 2019 roku, podczas uroczystego dziękczynnego nabożeństwa w kościele św. Mateusza w Hamburgu, miało miejsce pożegnanie długoletniego duszpasterza parafii ewangelickiej Winterhude-Uhlenhorst. Ks. Wolf Schröder-Micheel pełnił funkcję proboszcza przez 27 lat i w ostatnią niedzielę stycznia oficjalnie przeszedł na emeryturę.

Parafia hamburska Winterhude-Uhlenhorst jest parafią partnerską Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Gdańsku. W pożegnaniu ks. Schrödera-Micheela uczestniczył ks. bp Marcin Hintz, który w imieniu trójmiejskiej parafii przekazał słowa podziękowania za wieloletnią służbę i zaangażowanie na rzecz partnerstwa między naszymi parafiami, wyrażając jednocześnie nadzieję na dalszą owocną współpracę i budowanie dobrej relacji.



Kościół św. Mateusza, parafia Winterhude-Uhlenhorst, Hamburg. Fot. <https://www.winterhude-uhlenhorst.de/>

3 lutego, po nabożeństwie w kościele Zbawiciela, odbyło się coroczne Zgromadzenie Parafialne. Spotkanie to ma charakter sprawozdawczy. Proboszcz przedstawił sprawozdanie z życia Parafii, a od kilku lat czynią to również osoby odpowiedzialne za różne pola pracy w Parafii. Zgromadzenie za-

twierdziło także sprawozdanie finansowe i preliminarz budżetowy. Na wniosek Komisji Rewizyjnej Parafii, Radzie Parafialnej udzielone zostało absolutorium. Zgromadzenie Parafialne jest także miejscem debaty i ustalenia kierunków działań w Parafii na cały rok.

Dnia 26 lutego na plebanii Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Sopocie odbyło się kolejne spotkanie w ramach działalności Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego Oddział w Gdańsku. Zaproszonym Gościem spotkania była dr Ewa Józwiak – prezes Synodu Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w RP, która zaprezentowała temat: *Przeszłość i teraźniejszość Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w RP*. Spotkanie rozpoczął modlitwą ks. bp prof. Marcin Hintz. Prelegentka przygotowała prezentację w oparciu o materiały własne. Przekrojowo ukazała dzieje Kościoła, w tym genezę powstania wyznania ewangelicko-reformowanego oraz ustrój tegoż Kościoła, zmieniający się chronologicznie od czasów Reformacji do okresu międzywojennego.

Prelegentka ze szczególną starannością ukazała sylwetki osób związanych z wyznaniem reformowanym, zarówno znanych, jak Mikołaj Rej, jak i pastarów: Semadeniego, Sachsa i innych. Pod koniec wykładu dr Ewa Józwiak podzieliła się ze słuchaczami refleksją o sprawach trudnych – konfliktowych, jakie miały miejsce w Kościele Ewangelicko-Reformowanym w okresie międzywojennym. Ostatnim akordem spotkania były pytania i refleksje ze strony uczestników dotyczące m.in. roli kobiet w Kościele, ordynacji kobiet na księży oraz pozycji periodyku „Jednota”.

3 marca 2019 roku w sopockiej parafii odbyły się wybory do Rady Parafialnej oraz Komisji Rewizyjnej. Wyborcze zgromadzenie parafialne odbyło się w kościele Zbawiciela po niedzielnym nabożeństwie. Zgromadzeniu przewodniczył Biskup Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej KEA w RP – ks. bp Marcin Hintz. W okręgu wyborczym w Sopocie wybrano siedmiu, spośród ośmiu zgłoszonych kandydatów. Po południu w filiale parafii w Tczewie odbyły się wybory dla okręgu wyborczego w Tczewie. Członkowie filiału wybrali jednego przedstawiciela do Rady Parafialnej, spośród dwóch kandydatów.

Poza wyborami zgromadzenie parafialne podjęło również uchwałę o przekazaniu całości dochodu z działalności gospodarczej za 2018 rok na cele kultu religijnego – cele statutowe parafii.

W tym miejscu składamy wyrazy podziękowania wszystkim dotychczasowym członkom władz parafialnych, którzy przez wiele lat pełnili funkcję radnych i zajmowali się kontrolą dokumentacji finansowej oraz administracyjnej.

W dniach 15-16 marca 2019 roku w Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Bydgoszczy odbyła się wiosenna, sprawozdawcza sesja Synodu Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej KEA w RP.

Pierwszego dnia obrad zaplanowano część referatową. Synodalowie mieli najpierw okazję wysłuchać dwóch wykładów poświęconych tematowi przewodniemu roku 2019 w naszym Kościele, jakim jest „troska o stworzenie”. Zaproszonym na Synod gościem był ks. prof. Marek Jerzy Ugłorz, ekoteolog, wykładowca Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Pierwszy wykład nosił nazwę *Ogród – miasto – ogród jak miasto. Czasoprzestrzeń a ekologia*, a drugi zatytułowany był *Wyjście – porządkliwość – pełnia. Duchowość ekologiczna*. Po referatach odbyła się dyskusja. Wieczorem zaplanowano jeszcze jedną sesję, którą poprowadziła kurator DPW, Izabela Główka-Sokołowska. Prezentacja pt. *Eko – trudna sztuka wyboru*, poświęcona była praktycznemu wymiarowi troski o stworzenie. Kurator DPW mówiła o tzw. produktach ekologicznych, przede wszystkim żywności, jaką możemy nabyć w sklepach. Zwróciła przy tym uwagę, że wiele spośród tych produktów jest droższych, choć nie ma nic wspólnego z ekologią, a firmy często oszukują konsumentów kreatywnymi nazwami, które sugerują, że ich towar jest przyjazny środowisku, naturalny i zdrowy. Na zakończenie prelegentka omówiła certyfikaty i znaki towarowe, które pojawiają się na produktach – a tylko takie są gwarantem, że mamy do czynienia z ekologicznym wyrobem. Pierwszy dzień obrad zakończył się wspólną modlitwą, którą poprowadził radca duchowny DPW, ks. Janusz Staszczak.

Drugi dzień rozpoczął się od nabożeństwa spowiednio-komunijnego w bydgoskim kościele Zbawiciela. Kazanie, poświęcone tematowi chrześcijańskiej troski o stworzenie, wygłosił ks. Marcin Rayss – wikariusz diecezjalny, spowiedź poprowadził ks. bp Marcin Hintz, a liturgię ks. radca Janusz Staszczak oraz ks. Marek Loskot – proboszcz bydgoskiej parafii.

Następnie, w bydgoskim Luterańskim Centrum Parafialnym, odbyła się sesja sprawozdawcza, podczas której Synodalowie wysłuchali sprawozdań duszpasterzy środowiskowych oraz sprawozdania Biskupa i Rady Diecezjalnej. Po przyjęciu sprawozdań Synodalowie zapoznali się ze sprawozdaniem finansowym za rok 2018 oraz protokołem Komisji Rewizyjnej DPW. Synod udzielił absolutorium Radzie Diecezjalnej i przyjął preliminarz budżetowy na rok 2019.

Na zakończenie Rada Diecezjalna przekazała wszystkim Synodałom książkę *Konfirmacja – jej rola i miejsce we współczesnym Kościele* – najnowszą publikację kościelną wyjaśniającą istotę konfirmacji i sakramentu Wieczery Pańskiej. Synodałowie otrzymali również egzemplarz najnowszego tomu *Gdańskiego Rocznika Ewangelickiego* za rok 2018 oraz pamiątkowe długopisy „ekologiczne” – wykonane w całości z materiałów z odzysku – z wydrukowanym hasłem roku 2019: „Rok troski o stworzenie”.

20 marca 2020 roku minie 50 lat od powstania Uniwersytetu Gdańskiego. Dziś jest to największa uczelnia w regionie pomorskim, która wywarła niepodważalny wpływ na rozwój nowoczesnej Polski, nauki i szkolnictwa wyższego. 20 marca każdego roku Uniwersytet Gdański obchodzi swoje święto. W tym roku jest to 49. rocznica powołania Uczelni. Uroczyste posiedzenie Senatu UG, które odbyło się z okazji tegorocznego święta, miało szczególny charakter. JM Rektor Uniwersytetu Gdańskiego prof. Jerzy Piotr Gwizdała, podczas swojego przemówienia, ogłosił otwarcie roku jubileuszowego 50-lecia Uczelni. Obchody zaplanowano na rok 2019 i 2020.

W uroczystości brał udział m.in. Biskup Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej, ks. bp prof. Marcin Hintz, który sprawuje patronat honorowy nad obchodami. W ramach programu Święta Uniwersytetu odbyło się wręczenie Nagród Naukowych Rektora UG oraz koncert Akademickiego Chóru UG pod dyr. prof. Marcina Tomczaka.



Święto Uniwersytetu Gdańskiego, 49. rocznica powołania Uczelni. Fot. Przemek Świdzki / Dziennik Bałtycki

W 5. Niedzielę Pasyjną *Judica*, 7 kwietnia, w sopockiej parafii podczas nabożeństwa miało miejsce wprowadzenie nowo wybranej Rady Parafialnej oraz Komisji Rewizyjnej. Dnia 3 marca Zgromadzenie Parafialne Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Gdańsku wybrało nowe władze parafialne na 5-letnią kadencję.

Wprowadzenia w urząd, zgodnie z prawem kościelnym, dokonał Biskup Diecezjalny i zarazem proboszcz trójmiejskiej parafii – ks. bp prof. Marcin Hintz. Przed ślubowaniem Biskup odczytał zadania i obowiązki radnych, jakie przed nimi stoją. Kompetencje władz parafialnych określają wewnętrzne przepisy Kościoła, a należą do nich m.in. 1) *Czuwanie nad zachowaniem czystości nauki Kościoła, moralności i karności chrześcijańskiej oraz krzewienie życia religijnego w Parafii*. 2) *Wspieranie duszpasterza w modlitwie i współdziałanie z nim w duchowym budowaniu Parafii w myśl zasady powszechnego kapłaństwa*. Po zapoznaniu się z zadaniami i obowiązkami radni ślubowali sprawować swój urząd zgodnie z Ewangelią Jezusa Chrystusa i wspólnie z proboszczem ponosić współodpowiedzialność za przestrzeganie przez zbór ustalonego przez Kościół porządku kościelnego w nabożeństwie, w pracy diakonijnej, ewangelizacyjnej i misyjnej, i mieć zawsze na względzie jedynie dobro Kościoła i Parafii, jak również troszczyć się dla niej o zabezpieczenie materialne. Każdy z radnych i z członków Komisji Rewizyjnej z osobna, podając Biskupowi prawą dłoń, przyjmował urząd słowami: „Ślubuję z pomocą Bożą”. Następnie we wspólnej modlitwie wierni prosili o Boże prowadzenie i moc Ducha Świętego, a Biskup udzielił wszystkim powołanym do służby błogosławieństwa Bożego.

Nabożeństwo z okazji wprowadzenia nowo wybranych władz parafialnych miało również specjalną oprawę muzyczną. Wierni usłyszeli trzy utwory muzyczne na skrzypcach z towarzyszeniem organów w wykonaniu: Angelika Leśniak, Clara Leśniak oraz Hanna Roesler.

Bezpośrednio po nabożeństwie miało miejsce pierwsze posiedzenie w nowym składzie Rady Parafialnej oraz Komisji Rewizyjnej. Posiedzenie miało przede wszystkim na celu ukonstytuowanie się tychże gremiów. Rada Parafialna wybrała spośród siebie prezydium w składzie: ks. bp Marcin Hintz – prezes, Władysław Jamborowicz – kurator, Dorota Mielczarek – skarbnik, Piotr Piecha – sekretarz. Komisja Rewizyjna na przewodniczącą wybrała p. Hannę Matysik. Na pierwszym posiedzeniu Rady Parafialnej proboszcz poinformował również radnych o przygotowaniach do obchodów 100-lecia ko-

ścioła Zbawiciela w Sopocie oraz o działalności komisji parafialnych: diakonijnej i budowlanej, powołanej przez Zgromadzenie do nadzorowania remontu kościoła.



Wprowadzenie nowo wybranej Rady Parafialnej i Komisji Rewizyjnej. Fot. Marcin Rayss

W ewangelickim kościele Zbawiciela w Sopocie w Wielki Piątek odbyły się dwa nabożeństwa spowiednio-komunijne: poranne i wieczorne. To drugie nabożeństwo miało uroczystą oprawę muzyczną, którą zapewnił chór parafialny *Gloria Dei* pod dyr. Stanisława Ładziaka. Chór wykonał trzy utwory: „Stabat Mater”, „Panie, nasz Zbawco” oraz „Siedem słów Chrystusa na krzyżu”, który połączony jest z czytaniem pasji – fragmentów wszystkich czterech Ewangelii. Kazania wygłosił bp Marcin Hintz na tekst z Ewangelii św. Jana, r. 19,16-30.

W dniu 11 maja Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego zorganizował wycieczkę do Fromborka w celu zobaczenia wystawy pt. *Ikonaografia kościołów ewangelickich na terenach Warmii i Mazur* oraz zwiedzenia tamtejszej katedry oraz planetarium. Grupa była oprowadzana przez doświadczonego przewodnika, a spotkanie było sposobnością także do wymiany wielu przemyśleń na temat historii Kościoła.

W dniach 18-19 maja 2019 roku w Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Toruniu odbył się Diecezjalny Zjazd Chórów Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP. Diecezjalny Zjazd Chórów ma od lat dwudniową formułę. W tym roku, na zaproszenie toruńskiej parafii, w sobotni wieczór 18 maja, odbyła się po raz pierwszy w kościele edycja Nocy Muzeów. Jej uczestnikami stali się także chórzyści z terenu całej Diecezji, którzy swoim śpiewem wzbogacili to wieczorne spotkanie przybliżające mieszkańcom Torunia i turystom historię i podstawowe zasady Kościoła luterńskiego. Multimedialna prezentacja przygotowana przez ks. Michała Walukiewicza – proboszcza toruńskiej parafii, film opowiadający o protestanckiej historii miasta i muzyka chóralna stanowiły o ciekawej formie całego wieczoru.

Poranek niedzieli *Cantate* to tradycyjne nabożeństwo połączone z koncertem galowym uczestników Zjazdu. Kościół św. Szczepana, tak jak podczas pierwszego spotkania w 1987 r., wypełnił się do ostatniego miejsca uczestnikami i słuchaczami tegorocznego śpiewaczego święta. Diecezjalny Zjazd Chórów rozpoczął się uroczystym nabożeństwem, podczas którego kazanie wygłosił biskup Diecezji – ks. bp Marcin Hintz. Kaznodzieja zwrócił uwagę na przywilej śpiewu i modlitwy, który winien towarzyszyć wierzącym nie tylko w świątecznych dniach, ale stanowić powinien fundament naszego codziennego życia zarówno we wszystkich jego dobrych, jak i złych momentach.

Po nabożeństwie swój repertuar zaprezentowały chóry z Torunia, Poznania, Gdańska-Sopotu, Rypina, Pily i Bydgoszczy. Tradycyjnie też, wszystkie połączone chóry, pod dyr. Joanny Tomczak (dyrygentki toruńskiego chóru), wykonały na zakończenie spotkania trzy wspólne pieśni. Wręczenie pamiątkowych dyplomów i słodkich toruńskich upominków zakończyło tegoroczne spotkanie chórów DPW.

W dniach 24-26 maja 2019 roku trójmiejscy ewangelicy świętowali setną rocznicę pamiątki poświęcenia kościoła Zbawiciela w Sopocie. Z tej okazji zaplanowano szereg wydarzeń oraz bogaty program obchodów.

Pierwszego dnia, w piątkowy wieczór, w kościele Zbawiciela odbył się koncert chóralny *Muzyka Różnych Narodów* w ramach festiwalu „Mundus Cantat”. Przed zgromadzoną publicznością wystąpiły trzy chóry: Chór Mieszany Szkoły Muzycznej II st. z Gdyni, Mieszany Chór AVE VERUM z Wilna oraz Chór Młodzieżowy OSM I i II st. im. H. Wieniawskiego z Łodzi. Chóry zaprezentowały różnorodny repertuar – od pieśni religijnych po pieśni ludowe.

W sobotę 25 maja miały miejsce dwa wydarzenia. Pierwszym punktem wieczornego programu obchodów była premiera filmu dokumentalnego o wystawie *Gdańsk protestancki w epoce nowożytnej*. Dla uwiecznienia tej ważnej dla społeczności ewangelickiej wystawy – powstałej z okazji jubileuszu 500 lat Reformacji w 2017 roku, której głównym organizatorem było Muzeum Narodowe w Gdańsku – autorka scenografii i zarazem trójmiejska parafianka, p. Dominika Gzowska, wyszła z inicjatywą stworzenia filmu dokumentującego ekspozycję. Do współpracy zaproszono jednego z autorów wystawy – dr. Piotra Paluchowskiego, który napisał scenariusz i znanego operatora p. Wojciecha Ostrowskiego – autora zdjęć. Nad całością produkcji i montażu czuwał p. Jacek Borzych – członek sopockiej parafii. Ten 26-minutowy film, oprócz dokumentacji wystawy w Zielonej Bramie, ukazuje miejsca, które odegrały kluczową rolę w ewangelickim Gdańsku i dzieła, które ze względów technicznych nie mogły znaleźć się na wystawie, a także sopocki kościół Zbawiciela – po II Wojnie Światowej jedyny kościół ewangelicki w Trójmieście, który służy ewangelikom Pomorza Gdańskiego po dziś dzień.



Koncert jubileuszowy z okazji 100-lecia kościoła Zbawiciela w Sopocie. Fot. Zbigniew Kolka

Po projekcji filmu odbył się kameralny koncert jubileuszowy z okazji 100-lecia kościoła. Wystąpił kwartet obojowy „Oboe 4 Strings” w składzie: Jarosław Wyrzykowski – obój, Angelika Leśniak – skrzypce, Maciej Sionkow-

ski – altówka, Natalia Kasperczyk – wiolonczela. W programie koncertu znalazły się m.in. utwory takich kompozytorów, jak: Johann Pachelbel, Wolfgang Amadeusz Mozart, Georg Friedrich Haendel, Jan Sebastian Bach czy Ennio Morricone. Na zakończenie koncertu muzycy wraz z chórem „Gloria Dei” Parafii E-A w Gdańsku-Sopocie wykonali chorał z kantaty 147 *Jezus moją radością* J.S. Bacha. Zarówno film, jak i koncert, spotkały się z bardzo ciepłym odbiorem publiczności.

Kulminacyjnym punktem obchodów było niedzielne, uroczyste nabożeństwo dziękczynne z okazji 100-lecia poświęcenia kościoła Zbawiciela w Sopocie. W nabożeństwie wzięli udział: ks. bp Jerzy Samiec – zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, który wygłosił kazanie, ks. bp senior Michał Warczyński – długoletni proboszcz trójmiejskiej parafii, ks. Michał Walukiewicz – proboszcz parafii w Toruniu, ks. Tomasz Wola – proboszcz parafii w Pile oraz duchowni z partnerskiej parafii w Niemczech Winterhude-Uhlenhorst w Hamburgu: ks. Michael Ellendorff, ks. Matthias Liberman i ks. Nicole Irmer. Trójmiejską parafię reprezentowali ks. bp Marcin Hintz – proboszcz oraz ks. Marcin Rayss – wikariusz. Ponadto w nabożeństwie wziął udział ks. Dariusz Ławik – referent ds. ekumenizmu Archidiecezji Gdańskiej oraz zaprzyjaźnione Siostry Brygidki z oliwskiego Centrum Ekumenicznego.



Nabożeństwo dziękczynne z okazji 100-lecia poświęcenia kościoła Zbawiciela. Fot. Zbigniew Kolka

Biskup Kościoła, ks. Jerzy Samiec, w kazaniu, wygłoszonym na podstawie Listu św. Pawła do Efezjan 4,4-7.11-16, przypomniał, że kościół, to nie tylko mury, ale przede wszystkim wszyscy ci, którzy od 100 lat się w nim gromadzili i nadal gromadzą, by słuchać Bożego Słowa. Społeczność wierzących to żywy Kościół, zbudowany na fundamencie Ewangelii Chrystusowej w myśl nauki Apostoła Narodów: *Jeden Pan, jedna wiara, jeden chrzest; Jeden Bóg i Ojciec wszystkich* (Ef 4,5.6).

Na nabożeństwie byli obecni również przedstawiciele władz samorządowych oraz trójmiejskich instytucji kultury i nauki. Słowa pozdrowienia wygłosili m.in. Prezydent Sopotu, dr Jacek Karnowski oraz Rektor Akademii Marynarki Wojennej – kontradmirał prof. Tomasz Szubrycht. W imieniu 5-osobowej delegacji z parafii partnerskiej w Hamburgu głos zabrał ks. Michael Ellendorff, który przekazał sopockiej parafii okolicznościowy prezent. Oprawę muzyczną nabożeństwa zapewnił chór „Gloria Dei” pod dyr. Stanisława Ładziaka.

Bezpośrednio po nabożeństwie parafianie i zaproszeni goście udali się do ogrodów Muzeum Sopotu, w których zorganizowano święto parafialne. Był to czas na wspólne rozmowy, wspomnienia, podziękowania i odczytanie nadesłanej korespondencji w związku z obchodami 100-lecia kościoła. Wręczone zostały także okolicznościowe upominki.



Koncert zespołu N.O.C. z Pily w ramach obchodów 100-lecia kościoła Zbawiciela. Fot. Marcin Rayss

Ostatnim akcentem obchodów był koncert zespołu N.O.C., który odbył się w niedzielę o godz. 16.30 w Sopocie przy Molo, w ramach obchodów

100-lecie kościoła Zbawiciela. N.O.C. to zespół rockowy działający od kilkunastu lat przy Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Pile. Założycielem i basistą zespołu jest proboszcz pilskiej parafii, ks. Tomasz Wola. N.O.C. po raz pierwszy wystąpił w Trójmieście w muszli przy sopockim moście na Skwerze Kuracyjnym z okazji jubileuszu 100-lecia ewangelickiego kościoła Zbawiciela w Sopocie.

Rada Parafialna Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Gdańsku-Sopotcie dziękuje wszystkim, którzy włączyli się w przygotowania do obchodów. Szczególne podziękowania dla Miasta Sopotu oraz Muzeum Sopotu, za wsparcie i współorganizację obchodów, składamy na ręce Pana Prezydenta Jacka Karnowskiego.

W sobotę 1 czerwca, w ewangelickim kościele Zbawiciela w Bydgoszczy, odbył się *VII Ekumeniczny Przegląd Pieśni Wielkanocnej*. Koncert był tym bardziej interesujący, że po raz pierwszy w historii przeglądu wystąpiły zespoły reprezentujące zarówno tradycję ewangelicką, katolicką, jak i prawosławną. Przegląd rozpoczął się przywitaniem przez proboszcza bydgoskiej parafii, ks. Marka Loskota, który poprowadził koncert, i wspólnym wykonaniem pieśni *Na skale Kościół stoi* przy akompaniamencie organów. Po tym wstępie zaprezentowały się wszystkie muzyczne grupy, w tym dwie pieśni zostały wykonane przez połączone chóry parafii ewangelickich w Gdańsku-Sopotcie i Bydgoszczy.

W poniedziałek 3 czerwca, w Bazylice Mariackiej odbyła się modlitwa międzywyznaniowa w ramach Święta Wolności i Solidarności – 30. rocznicy wyborów czerwcowych. Bp Hintz wraz z Małżonką wziął udział w szeregu uroczystości, które miały miejsce w ramach tych szczególnych obchodów.

W czwartek, 13 czerwca, gościem redaktora Cezarego Łasiczki w audycji „OFF CZAREK” w radiu TOK FM był ks. bp prof. Marcin Hintz. Tematem rozmowy było stanowisko Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP w kwestii przemocy seksualnej. Bp Hintz ukazał stanowisko Kościoła w tej sprawie i inicjatywy podejmowane przez luteran na świecie na rzecz sprawiedliwości płciowej.

W niedzielę, 23 czerwca, po nabożeństwie odbyło się otwarcie kolejnej ekspozycji w Sali Debory – wystawy malarstwa naszej organistki, p. Hanny Rosler, zatytułowanej „Ogień i woda”. Prace artystki inspirowane są dwoma

przeciwstawnymi żywiołami – ogniem i wodą. Ukazują zjawisko istnienia przeciwieństw, które się uzupełniają i nie mogą bez siebie funkcjonować. W opartych na motywach marynistycznych i pejzażowych obrazach, widzowie mogli odnaleźć odniesienia biblijne, a także cechy własnego charakteru.

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego zorganizował uroczyste obchody 100-lecia istnienia Towarzystwa. Uroczystości odbyły się w ewangelicko-augsburskim kościele Zbawiciela w Sopocie, po niedzielnym nabożeństwie, 8 września 2019 r. Obchody składały się z trzech części: prelekcja „Polskie Towarzystwo Ewangelickie: 100 lat i co dalej” – dr hab. Jan Szturc, koncert pieśni i hymnów biblijnych – Kolegium Muzyki Ewangelickiej z Krakowa, wystawa w Bibliotece Ewangelickiej Etos: „Polskie Towarzystwo Ewangelickie – aktywność, integracja, tożsamość naszej wspólnoty” przygotowana przez Marię Drapellę. W roli prowadzącego wystąpił Piotr Dolny – prezes Oddziału Gdańskiego PTEw.

Dr hab. Jan Szturc, członek Zarządu Głównego PTEw, w wykładzie wzbogaconym prezentacją multimedialną, zawarł własne refleksje dotyczące historii i przyszłości Towarzystwa. Wskazał statutowe cele organizacji i na nich oparł wizję trwania i rozwoju. Wspomnił również o niespełnieniu wszystkich założonych celów działalności Towarzystwa i wskazał przyczyny porażki na tym polu.



Obchody 100-lecia PTEw w Sopocie. Od lewej: dr hab. Jan Szturc – prelegent i Piotr Dolny – prezes Gdańskiego Oddziału PTEw. Fot. Bolesław Borzycki

W dniach 26-29 września młodzież z naszej diecezji, która obecnie przygotowuje się do konfirmacji, miała okazję odwiedzić miejsca związane z życiem i dziełem ks. dr. Marcina Lutra. Przez kilka dni młodzi ewangelicy mogli na żywo przekonać się, wśród jakich krajobrazów krystalizowała się myśl reformacyjna. Dzięki znakomitym przewodnikom poznali nie tylko informacje związane z początkami ewangelicyzmu, ale także dowiedzieli się o losach osób, które towarzyszyły zarówno Lutrowi, jak i Filipowi Melanchthonowi. W wyjeździe uczestniczyły grupy z parafii w Poznaniu, Słupsku, Koszalinie, Grudziądzu, Elblągu i Sopocie.

Późnym wieczorem, 26 września, uczestnicy wyjazdu, pod opieką diecezjalnego duszpasterza młodzieży ks. Karola Niedoby, proboszcza słupskiej parafii ks. Wojciecha Froehlich'a i poznańskiego katechety Filipa Lipińskiego, wyruszyli z Poznania w długą drogę do Eisenach. Po ośmiogodzinnej podróży dotarli do Eisenach. Młodzież miała okazję zobaczyć miejsca, w których dorastało dwóch wielkich ewangelików, jednym z nich był sam Marcin Luter, a drugim Jan Sebastian Bach. Uczestnicy zobaczyli, w jakim domu mieszkał młody Luter, jakimi ulicami chadzał i do której szkoły uczęszczał. Po zwiedzeniu miasta grupa udała się na wzgórze, z którego spogląda twierdza Wartburg. Oprócz historii związanej z pobytem ukrywającego się na zamku, jako rycerz Jörg, Reformatora, uczestnicy poznali także historię życia św. Elżbiety z Turynгии, węgierskiej księżniczki, która po przybyciu do Niemiec poświęciła się całkowicie pracy dobroczynnej. Młodzież usłyszała, że choć ks. dr Marcin Luter odrzucił kult świętych, stawiał św. Elżbietę z Turynгии za wzór do naśladowania.

Po pobycie na Wartburgu grupa udała się do Eisleben – miejsca, w którym urodził się i zmarł Marcin Luter. Dzięki bogatej ekspozycji młodzież mogła przekonać się o trudzie pracy górniczej, z jakim zmagał się ojciec Reformatora. W sobotę grupa zwiedzała Wittenbergę, poczynając od Kościoła Zamkowego, kolebki Reformacji, na drzwiach którego, według legendy, Marcin Luter miał przybić 95 tez. To także miejsce, w którym Luter został pochowany. Młodzież zwiedziła także Kościół Miejski – Najświętszej Marii Panny, miejsce, w którym poprowadzone zostało pierwsze ewangelickie nabożeństwo w historii chrześcijaństwa. Następnie zwiedzano Dom Melanchtona i Dom Lutrów, dawny klasztor augustiański. W niedzielę grupa udała się na nabożeństwo do Kościoła Zamkowego. Po nabożeństwie młodzież wraz z opiekunami wyruszyła w podróż powrotną do Poznania, skąd grupy parafialne, w tym trójmiejska, powróciły do swoich domów.

We wrześniu, w Internecie został udostępniony film dokumentujący wystawę *Gdańsk protestancki w epoce nowożytnej*, która została zorganizowana w ważnym dla ewangelików roku Jubileuszu 500-lecia Reformacji przez Muzeum Narodowe w Gdańsku.

To duże przedsięwzięcie zrealizowano w kooperacji z Muzeum Gdańska, Biblioteką Gdańską Polskiej Akademii Nauk oraz Archiwum Państwowym w Gdańsku, a eksponaty pozyskano również z innych polskich i zagranicznych muzeów. Scenariusz napisali Małgorzata Buchholz-Todoroska, dr Piotr Paluchowski, dr Agata Larczyńska, Monika Pluciennik i dr Janusz Trupinda, konsultantami naukowymi byli prof. dr hab. Edmund Kizik i dr hab. prof. UG Sławomir Kościelak, a aranżację plastyczną stworzyli Dominika i Tomasz Gzowscy.

Obszerną przestrzeń ekspozycyjną autorzy podzielili na siedem działów, opatrzonych odpowiednimi cytatami z Pisma Świętego. Widzowie mogli odbyć podróż od niepokoїв przedreformacyjnych, przez teologię Reformatorów, aż po panoramę życia religijnego i świeckiego gdańszczan żyjących w XVI, XVII i XVIII wieku. Na wystawie pokazano eksponaty, które niezwykle rzadko cieszą oczy widzów, takie jak: oryginały listów Marcina Lutra, dokument królewski *Statuta Sigismundi, Tablicę Prawa i Łaski*, portrety Lutra i Melanchtona z warsztatu Lucasa Cranacha, Biblią Gdańską, Biblię Rajców oraz elementy wyposażenia trumien patrycjuszy, odnalezione w kościele Trójcy Świętej w Gdańsku w 2014 roku.

Trwająca trzy miesiące wystawa cieszyła się wysoką frekwencją i wzbogacona została dwutomową publikacją oraz cyklem wykładów. Pierwsza część publikacji *Eseje* pod red. prof. dr hab. Edmunda Kizika i dr hab. prof. UG Sławomira Kościelaka otrzymała w 2018 r. *Pomorską Nagrodę Literacką „Wiatr od morza”*, ustanowioną przez sejmik Województwa Pomorskiego.

Szczególne podziękowania należą się przede wszystkim Dyrektorowi Muzeum Narodowego – Panu Wojciechowi Bonisławskiemu za Patronat i pomoc w realizacji filmu oraz Dyrektorowi Capelli Gedanensis – Panu Markowi Więclawkowi za udostępnienie muzyki do filmu.

Film obejrzeć można w serwisie Youtube na kanale „Ewangelicy Trójmiasto” pod linkiem: <https://www.youtube.com/watch?v=kFjftEnbbo&t=183s>

W sobotę, dnia 5 października, odbyło się już po raz czwarty Diecezjalne Śniadanie Kobiet Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej KEA w RP. Tym razem

panie z naszej diecezji zostały zaproszone do Sopotu na spotkanie zatytułowane *Jesteś Królową, aby zmieniać świat*.

W sobotni poranek uczestniczki z parafii w Toruniu, Koninie, Pile, Poznaniu, Elblągu, Rypinie, Bydgoszczy oraz z Trójmiasta przyjechały do sopockiego kościoła Zbawiciela, gdzie na wszystkich gości czekało ciasto i gorące napoje przygotowane przez miejscowe parafianki. Łącznie w Diecezjalnym Śniadaniu Kobiet udział wzięło 110 pań.

Po oficjalnym przywitaniu uczestniczek i wprowadzeniu w tematykę tegorocznego spotkania przez pastorową Iwonę Hintz – główną organizatorkę DŚK – i krótkim rozważaniu Słowa Bożego, poprowadzonym przez gospodarza i zwierzchnika DPW, ks. bp. Marcina Hintza, rozpoczął się oficjalny program Diecezjalnego Śniadania Kobiet.

Pierwszym punktem programu była prelekcja poświęcona twórczej i zmieniającej żeńskiej energii, często niestety, zagłuszanej przez męską dominację. Prelekcję na ten temat poprowadził ks. dr hab. prof. ChAT Marek Jerzy Ugłorz – luterański duchowny, biblista, ekoteolog, kierownik Katedry Wiedzy Nowotestamentowej i Języka Greckiego Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie.

Ks. prof. Ugłorz, na przykładzie biblijnych postaci kobiet, które w różnych sytuacjach, uwalniając żeńską energię, ratowały swoją rodzinę i odmieniały losy swojego ludu, wskazywał, gdzie tę energię można odnaleźć, jak wydobyc ją na światło dzienne oraz jak można ją spożytkować w życiu codziennym, aby zmieniać świat na lepsze. Uczestniczki wraz z Prelegentem odbyły duchową wędrowkę śladami niezwykłych kobiet: Estery, Debory, Anny, Tamar, Sary, Hagar, Marii Magdaleny, Marii i Marty. Królowe, wiedźmy, kochanki – tak różne od siebie, a jednak wszystkie łączyła wspólna cecha: wykorzystywana świadomie kobieca energia, by zmieniać i tworzyć. Prelegent postawił tezę, że tylko żeńska energia może być twórcza, a bez niej ludzkość się degeneruje. Najlepszym przykładem na to jest Jezus, który co prawda był mężczyzną, ale został poczęty bez udziału mężczyzny i tylko dlatego, że był istotą czystej energii kobiecej, mógł darować światu nowy początek. Ponadto, ks. prof. Ugłorz w swoim wystąpieniu sporo czasu poświęcił relacjom damsko-męskim, podpowiadając jednocześnie, jak można zmienić je na lepsze, trwalsze i bardziej świadome.

Po inspirującym wykładzie i pamiątkowym wspólnym zdjęciu, panie udały się na obiad do restauracji WDW Korab w Sopocie, położonej tuż przy morskiej promenadzie, a bezpośrednio po posiłku i krótkim szkoleniu, wraz

z instruktorami *Nordic walking*, uczestniczki udały się na spacer z kijkami po plaży – co było kolejnym, zaplanowanym punktem programu DŚK.

Po spacerze na panie czekał już ostatni punkt programu tegorocznego Diecezjalnego Śniadania Kobiet, a mianowicie koncert kameralny na harfę i obój w kościele Zbawiciela. Przed zgromadzoną publicznością wystąpiły Maria Świgost oraz Urszula Hazuka, młode trójmiejskie muzyczki od lat uczestniczące w kulturalnym życiu Trójmiasta, współpracujące z orkiestrą Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku i orkiestrą Polskiej Filharmonii Sinfonia Baltica w Słupsku. Studentki Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku zagrały utwory: Bernard Andres – *Algi*, Astor Piazzola – *Oblivion*, Jacques Ibert – *Entr'acte*, Bernard Andres – *Duke*. Występ został nagrodzony gromkimi brawami.

Diecezjalne spotkanie pań zakończyła modlitwą pastorowa toruńskiej parafii, mgr teologii Elżbieta Walukiewicz, która zaprosiła uczestniczki na kolejne śniadanie do Torunia. Na koniec błogosławieństwa zebrany udzielił ks. bp Marcin Hintz. Już po oficjalnym zakończeniu panie mogły jeszcze dyskutować i zadawać pytania prelegentowi, ks. Markowi Uglorzowi, który chętnie odpowiadał i dzielił się swoimi przemyśleniami.



Diecezjalne Śniadanie Kobiet, kościół Zbawiciela w Sopocie. Fot. Alicja Abramczyk

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Gdańsku dziękuje wszystkim paniom zaangażowanym w przygotowanie Diecezjalnego Śniadania Kobiet i pomoc

w organizacji, w szczególności za upieczone ciasta i obsługę w Sali Debory. Specjalne podziękowania kierujemy do p. Dominiki Gzowskiej za przygotowanie jakże pięknych i oddających ducha tegorocznego DŚK plakatów oraz zaproszeń.

Jak co roku, w pierwszą niedzielę po dniu Archaniola Michała, w Kościele luterańskim obchodziliśmy Dziękczynne Święto Żniw, przypadające w tym roku na dzień 6 października. Z tej okazji w Sopocie wspólnie przeżywaliśmy uroczyste, niedzielne nabożeństwo spowiednio-komunijne. Kościół Zbawiciela został pięknie ustrojony darami – koszami pełnymi warzyw i owoców, a w centralnym miejscu na ołtarzu leżał chleb ozdobiony kłosami i winogronami, upieczony specjalnie na Święto Żniw. Poza tym w specjalnych koszach, które zdobiły ambonę i ołtarz, przygotowano bochenki chleba, które duchowni, zgodnie z sopocką tradycją, po nabożeństwie rozdali wszystkim zgromadzonym.

Wyjątkową oprawę nabożeństwa nadał śpiew parafialnego chóru *Gloria Dei* pod dyr. Stanisława Ładziaka. Chór zaśpiewał trzy pieśni: *Czego chcesz od nas, Panie*, Jana Kochanowskiego, *Chwała Bogu w niebie* Edwarda Elgara oraz *Healing light* Karla Jenkinsa.

Dziękczynne Święto Żniw jest okazją do podziękowania Bogu za wszystkie dary, którymi nas obdarza, za Jego łaskę i błogosławieństwo. Dziękujemy Bogu nie tylko za „chleb powszedni”, ale także za dary duchowe. Chwała i dziękczynienie dla Stwórcy świata stoją w centrum nabożeństwa, ale w tym dniu nie zapominamy w naszych modlitwach o wszystkich potrzebujących, głodnych i bezdomnych, bowiem Święto Żniw ma również na celu wskazać diakonijne posłannictwo wszystkich wyznawców Chrystusa, którzy wezwani są do miłości bliźniego i dzielenia się. Praktycznym wymiarem solidarności z potrzebującymi jest zbierana na nabożeństwie ofiara przeznaczona na ewangeliczne domy opieki.

Kazanie wygłosił gościnnie ks. prof. Marek Jerzy Uglorz, który dzień wcześniej, jako prelegent, brał udział w Diecezjalnym Śniadaniu Kobiet w Sopocie. Kaznodzieja podkreślił, że miłość Boża do ludzi objawia się we wszystkim, co hojnie otrzymujemy od naszego Ojca w niebie. Dlatego też człowiek nie może zatrzymywać nic dla siebie, gromadzić na zapas, ale musi nieustannie dzielić się, czyli przekazywać Bożą miłość dalej, drugiemu człowiekowi. Miłość jest jak energia, która musi płynąć, podobnie jak woda w tętniącym źródle. Jeśli spróbujemy ją zatrzymać w miejscu, wyłącznie dla siebie, to wówczas zgaśnie

i utraci swą życiodajną moc – zupełnie tak jak miłość nieprzekazywana dalej przemienia się w nienawiść.



Dziękczynne Święto Żniw. Fot. Dominika Gzowska

W dniu 20 października 2019 r. po nabożeństwie miał miejsce wernisaż wystawy fotografii pt. „Frombork – zdjęcia”. Autorami prezentowanych prac są członkowie grupy fotograficznej działającej przy Oliwskim Ratuszu Kultury. Na wystawę składają się zdjęcia wykonane podczas wrześniowego wyjazdu plenerowego do Fromborka. Prace prezentują obraz spostrzeżeń uczestników oraz fotograficzny zapis ważnych dla nich punktów zastanej przestrzeni. Grupa fotograficzna działa od października 2018 roku w ramach Domu Sądzieckiego w Oliwskim Ratuszu Kultury. Ma w swoim dorobku dwie wystawy: „Teren osobisty” (lipiec 2019), a także „Pozdrowienia z Oliwy. Wystawa pocztówek” (październik 2019).

27 października w kościele Zbawiciela w Sopocie odbył się koncert chóru *Arvika Kammarkör* ze Szwecji. Chór zaśpiewał dwie pieśni podczas nabożeństwa, a bezpośrednio po jego zakończeniu miał miejsce koncert. Chór kameralny pochodzi z miasta Arvika, które leży w regionie Värmland w Szwecji, blisko granicy z Norwegią. Bajkowe krajobrazy wokół jeziora Vänern to wizytówka okolicy. Samo miasto leży tuż nad fiordem Glafsforden. Chór liczy około 30 osób i jest amatorskim chórem złożonym z wielu utalentowanych śpiewaków z miasta Arvika i okolic. Repertuar obejmuje muzykę sakralną i świecką – dzieła wielkich europejskich mistrzów i oczywiście szwedzkich

kompozytorów, takich jak Sven David Sandström, Sven Erik Johansson, Anders Öhrwall i inni.

31 października 1517 roku ks. Marcin Luter przybił do drzwi kościoła zamkowego w Wittenberdze swoje *95 Tez*, skierowanych przeciw nadużyciom w handlu odpustami. Tezy Lutra były wezwaniem do publicznej dysputy, a samo wydarzenie historycy przyjęli później jako symboliczny początek Reformacji. Z tego powodu Kościół luterński na całym świecie tego dnia obchodzi *Pamiętkę Reformacji* organizując dziękczynne nabożeństwa za XVI-wieczne dzieło odnowy Kościoła.

31 października Nabożeństwo Reformacyjne, w 502. rocznicę Reformacji, odbyło się również w kościele Zbawiciela w Sopocie. Odczytane zostały fragmenty *Wyznania Augsburskiego* mówiące o usprawiedliwieniu i o Kościele, a w murach sopockiej świątyni zabrzmiał hymn Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego „Warownym grodem jest nasz Bóg”, autorstwa ks. dr. Marcina Lutra, odśpiewany przez licznie zgromadzonych wiernych. Kazanie wygłosił wikariusz trójmiejskiej parafii, ks. Marcin Rayss.

Dnia 31 października 2019 roku, ks. bp prof. Marcin Hintz wraz z ks. Radcą Januszem Staszczakiem uczestniczyli w uroczystości wprowadzenia w urząd nowego biskupa Tilmana Jeremiasa z okręgu Meklemburgii i Pomorza Ewangelicko-Luterańskiego Kościoła Północnych Niemiec (Nordkirche). Ks. bp Tilman Jeremias urodził się w 1966 roku w Mainz. Teologię ewangelicką studiował m.in. w Monachium, Tybindze i Lipsku. Decyzją Synodu został wybrany na zwierzchnika Nordkirche dnia 1 marca 2019 roku.

Uroczyste nabożeństwo oraz wprowadzenie nowego biskupa miało miejsce w katedralnym kościele św. Mikołaja w Greifswaldzie. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele partnerskich Kościołów z różnych stron świata – obecni byli m.in. zwierzchnicy Kościołów luterńskich w Tanzanii i w Kazachstanie. Ewangelicki Kościół Północnych Niemiec od 20 lat ma podpisane partnerstwo z Diecezją Pomorsko-Wielkopolską oraz Diecezją Wrocławską Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP.

1 listopada, w dniu Pamiętki Zmarłych, odbyła się ekumeniczna, międzyreligijna modlitwa, upamiętniająca zmarłych gdańszczan, pochowanych na wielu, często już nieistniejących nekropoliach. Z inicjatywy Miasta Gdańska przy ul. 3 Maja powstał tzw. „Cmentarz nieistniejących cmentarzy” – pomnik

historii, ku czci wszystkich tych, którzy przez wieki budowali dorobek kulturalny i materialny Gdańska, a których mogiły dziś przykryte są grubą warstwą piachu.

Duchowni różnych wyznań i religii od 2002 roku spotykają się w dniu 1 listopada, by przez modlitwę i rozważane Słowo, upamiętnić tych, których groby już nie istnieją, zostały zniszczone lub zlikwidowane w czasach PRL, bądź po prostu zostały zapomniane na przestrzeni wieków – niezależnie od tego, jaką religię wyznawali. W tym roku modlitwa miała szczególny wymiar, bo po raz pierwszy zabrakło na niej śp. Pawła Adamowicza, tragicznie zmarłego na początku 2019 roku, z którego inicjatywy gdańszczanie od wielu lat modlą się na „Cmentarzu Nieistniejących Cmentarzy”. Z ramienia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Gdańsku w modlitwie ekumenicznej wziął udział ks. Marcin Rayss. W modlitwie wzięła również udział Prezydent Miasta Gdańska, Aleksandra Dulkiewicz oraz wdowa po śp. Prezydencie Pawle Adamowiczu wraz z córkami.



Modlitwa ekumeniczna, Cmentarz Nieistniejących Cmentarzy. Fot. Grzegorz Mehring / gdansk.pl

2 listopada 2019 roku luteranie z Polski i Niemiec uczcili historię dwudziestoletniej przyjaźni i partnerstwa. Uroczystości rozpoczęły się w Kościele Pamięci w niemieckim Rosow, tuż przy granicy. Swoimi refleksjami podzielili

się obecni na spotkaniu sygnatariusze umowy partnerskiej: Elke König (Prezes Synodu Pomorskiego Ewangelickiego Okręgu Kościelnego) oraz biskup Ryszard Bogusz. W preambule dokumentu z 14 listopada 1999 roku napisano:

„Diecezja Wrocławska i Diecezja Pomorsko-Wielkopolska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce oraz Ewangelicko-Luterański Kościół Północnych Niemiec (wcześniej Pomorski Kościół Ewangelicki) są członkami jednego chrześcijańskiego Kościoła. Wywodząc się z Reformacji wyznają Trój-jedynego Boga zgodnie ze świadectwem Pisma Świętego. Przyznają się one, pomimo zmiennego biegu historii, do wspólnych związków z dziedzictwem Reformacji na Pomorzu”. W ramach umowy zobowiązano się między innymi do: wzajemnej współpracy i służby, rozwijania dialogu teologicznego, podejmowania praktycznych działań na rzecz pojednania, organizowania wspólnych przedsięwzięć dla dzieci i młodzieży oraz współpracy w duszpasterskiej misji Kościoła.

Uroczystości przeniesiono następnie w niezwykle symboliczne miejsce, granicę polsko-niemiecką w okolicy Neu-Rosow. Pomiedzy dwoma słupami granicznymi postawiono tam trzeci – Słup Pokoju. Pozdrowienie do zebranych wygłosili bp prof. Marcin Hintz – zwierzchnik diecezji pomorsko-wielkopolskiej KEA w RP oraz bp Tilman Jeremias, nowo wprowadzony przed kilkoma dniami biskup okręgu Meklemburgii i Pomorza Ewangelickiego Kościoła Północnych Niemiec.

Tegoroczna jesienna sesja Synodu Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej odbyła się 9 listopada w Słupsku. Obrady rozpoczęły się od uroczystego, dziękczynnego nabożeństwa w kościele św. Krzyża. Nabożeństwo miało świąteczny charakter i oprócz synodałów uczestniczyli w nim licznie zgromadzeni parafianie ze Słupska, ponieważ w tym dniu obchodzono jubileusz 160-lecia parafii poświęcenia kościoła św. Krzyża.

Nabożeństwo spowiednio-komunijne poprowadzone zostało przez Biskupa Diecezji w asyście proboszcza ks. Wojciecha Froehlich'a oraz ks. radcy Janusza Staszczaka i ks. Waldemara Gabryś'a z Leszna. Wygłoszone przez zwierzchnika Diecezji kazanie oparte było o tekst wyznaczony na 3. niedzielę przed końcem roku kościelnego, z Ewangelii św. Łukasza 6,27-38. Dziękczynny charakter nabożeństwa podkreśliło poświęcenie *Okien Pamięci*, w których umieszczono 15 tabliczek z nazwiskami duchownych, którzy w tym kościele, od początku jego istnienia, głosili Słowo Boże. Nabożeństwo uświetnione było ujmującym występem Ewy i Piotra Karasiaków, którzy wykonali

pieśń *Bliżej o Boże mój*. Wśród uczestników nabożeństwa nie zabrakło także zaproszonych gości: burmistrza Lęborka, p. Witolda Namyśłaka oraz proboszcza Parafii Prawosławnej w Słupsku, ks. Mariusza Synaka.

Druga część jubileuszu oraz obrady Synodu DPW odbyły się w Ratuszu Miejskim w Słupsku. W części bezpośrednio poprzedzającej obrady Rada Parafialna PEA Słupsk odebrała odznaczenie Ligi Morskiej i Rzecznej – Krzyż *Pro Mari Nostro* – który został przyznany parafii za promarynistyczną działalność. O oprawę muzyczną tej wyjątkowej uroczystości zatroszczył się dr Tadeusz Formela, pod którego dyрекcją chór wykonał „Hymn do Bałtyku” oraz hymn Kościoła Luterńskiego „Warownym Grodem”.

Po uroczystości wręczenia odznaczenia rozpoczęła się część referatowa sesji Synodu. Referaty wygłosili ks. radca Janusz Staszczak oraz prof. Jarosław Kłaczek. Oba swoją tematyką nawiązywały do ważnego wydarzenia, jakie miało miejsce podczas ostatniego Synodu Kościoła w Warszawie, a mianowicie do przeprowadzonych wyborów Biskupa Kościoła. Ks. radca Janusz Staszczak mówił o ewangelickim rozumieniu urzędu biskupiego, natomiast prof. Kłaczek z perspektywy historycznej, poczynając od drugiej połowy XIX wieku, ukazał sposoby wyborów i powoływań na urząd zwierzchników Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego. Po wygłoszonych referatach odbyła się dyskusja.

Następnie, po krótkiej przerwie, duchowni udali się na konferencję księży, a świeccy członkowie Synodu uczestniczyli w warsztatach poświęconych tematu powszechnego kapłaństwa wszystkich wierzących, przeprowadzonych przez Kurator DPW, Izabelę Główkę-Sokołowską. Uczestnicy, wybierając proponowane przez prowadzącą grafiki i obrazy, odnieśli się do swojego rozumienia i „osobistego czucia” powszechnego kapłaństwa wiernych.

Ostatnim punktem jesiennej sesji Synodu DPW były obrady, w ramach których dyskutowano m.in. o propozycji podjęcia przez diecezję działalności gospodarczej i złożonym przez ks. Dawida Mendroka wniosku w tej sprawie. Poruszono także kwestię organizacji przez diecezję cieszyńską Ewangelickich Dni Kościoła, które zaplanowano na rok 2022. Synodaliowie zastanawiali się nad formą uczestnictwa w EDK oraz kwestiami technicznymi związanymi z organizacją. Omówione zostały również bieżące sprawy diecezjalne i wydarzenia ogólnokościelne, a członkowie Synodu Kościoła zrelacjonowali przebieg i prace Synodu podczas ostatniej sesji w Warszawie.

Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego zorganizował spotkanie, które odbyło się 19 listopada 2019. Podczas spotkania przedstawiono referat „Z dziejów gminy ewangelickiej w Helu”. Kościół helski, w którym obecnie mieści się Muzeum Rybołówstwa, był przed II wojną światową kościołem ewangelickim, służącym miejscowej społeczności. Z prelekcją o dziejach gminy ewangelickiej w Helu wystąpił Mirosław Kuklik – dyrektor Muzeum Ziemi Puckiej.

30 listopada, w sobotę przed pierwszą Niedzielą Adwentu, duchowni różnych wyznań wzięli udział w tradycyjnej już inauguracji ekumenicznej świecy „Wigilijnego dzieła pomocy dzieciom”. Jest to wspólna akcja organizowana przez katolicką Caritas, ewangelicką Diakonię i prawosławny Eleos. Trójmiejską tradycją stało się wspólne zapalanie świec w sobotni wieczór w oliwskiej katedrze. Kościół ewangelicki reprezentował ks. bp Marcin Hintz.

W okresie przedświątecznym bp Marcin Hintz brał udział w szeregu spotkań adwentowo-opłatkowych przekazując życzenia w imieniu społeczności trójmiejskich ewangelików. Bp Hintz brał udział w spotkaniach na terenie uczelni trójmiejskich, w urzędach miast, w instytucjach kultury oraz związanych z Marynarką Wojenną.

Bp Marcin Hintz wziął udział również w audycjach nadawanych na falach Radia Gdańsk i Radia Plus.

W niedzielę, 15 grudnia, po nabożeństwie spowiednio-komunijnym w so-pockim kościele, miał miejsce 9. Kiermasz Adwentowy. Pod kierunkiem pastora Iwony Hintz, członkinie Koła Pań oraz Rodzice dzieci i młodzieży uczęszczających na lekcje religii, przygotowali świąteczne ozdoby oraz słodkości. Wśród ręcznie wykonanych wyrobów znalazły się cieszyńskie ciasteczka, wieńce adwentowe, pierniki, malowane i wyszywane kartki świąteczne o wysokich walorach estetycznych. Także w tym roku, do nabycia na kiermaszu był kalendarz ścienny na rok 2020, zaprojektowany i wykonany przez p. Iwonę i Pawła Bober. Przychód z kiermaszu w całości przeznaczony zostanie na kolejne wyjazdy dzieci i młodzieży z naszej parafii.



Parafialny Kiermasz Adwentowy Fot. Zbigniew Kolka

Także 15 grudnia w kościele Zbawiciela, w godzinach popołudniowych, miała miejsce tradycyjna Gwiazdka dla Dzieci. Tym razem Gwiazdka odbyła się w iście wiosennej aurze pogodowej. Najmłodszy członkowie naszej wspólnoty parafialnej przygotowali przedstawienie bożonarodzeniowe pod kierunkiem katechety ks. Marcina Rayssa i pastorowej Klaudii Rayss. Na zakończenie uroczystości dzieci obdarowane zostały prezentami przygotowanymi przez parafię, które wręczał zaprzyjaźniony Święty Mikołaj.

We wtorek, 17 grudnia, odbyło się spotkanie adwentowo-świąteczne Koła Pań Seniorek. Oprócz zwyczajowej relacji proboszcza z wydarzeń o charakterze ogólnokościelnym spotkanie było sposobnością do tradycyjnego śpiewu kolęd, składania sobie życzeń oraz obdarowania naszych seniorów świątecznymi paczkami.

18 grudnia, wieczorem, na tradycyjnym spotkaniu świątecznym spotkała się Rada Parafialna wraz z Komisją Rewizyjną, pracownikami parafii, chórem parafialnym „Gloria Dei” oraz osobami szczególnie zaangażowanymi w różne obszary działalności parafialnej. Spotkanie było sposobnością do podsumowania mijającego roku i składania sobie świątecznych życzeń.



Gwiazdka dla dzieci i młodzieży. Fot. Iwona Bober

Dzięki Bogu za nami kolejny błogosławiony Rok Pański 2019. Dziękujemy Bogu za wszystko, co dane było nam w minionych dwunastu miesiącach przeżyć. Dziękujemy za przeżycia natury duchownej, wydarzenia kulturalne i naukowe. Dziękujemy za wszystkich jubilatów, za Boże błogosławieństwo dla naszej parafialnej i ogólnokościelnej pracy, za nasze rodziny i naszych bliskich. Dziękujemy za nasze miejsce na Ziemi, gdzie możemy składać świadectwo naszej wiary. Dziękujemy wreszcie za całą naszą planetę Ziemia, za całe Stworzenie, które Bóg powierzył nam, ludziom, byśmy otaczali je troską i szacunkiem. W całym naszym Kościele luterańskim w Polsce rok 2019 był przeżywany jako „Rok troski o Stworzenie”. To nie była jednorazowa akcja, lecz nasze wielkie zobowiązanie. My, jako ewangelicy w Trójmieście, mieszkańcy Pomorza Gdańskiego, a w skali diecezji mieszkańcy Pomorza, Wielkopolski i Kujaw, chcemy przez całe życie, które rozpoznajemy jako dar, dbać o powierzona nam przez Boga Stwórcę naturę.

W rok 2020 wchodzimy z nadzieją. Chcemy w najbliższych dwunastu miesiącach naszą pracę teologiczną skupić wokół tematu wolności chrześcijańskiej, wiedząc, że jest ona darem i zadaniem zarazem.

Opracowano na podstawie materiałów własnych Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Gdańsku z siedzibą w Sopocie oraz materiałów Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP.